

POSTANOWIENIE

13 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 13 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Gminy S.
przeciwko G. S.A. w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Gminy S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 19 lipca 2023 r., V AGa 357/20,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od Gminy S. na rzecz G. S.A. w W. kwoty 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia Gminie S. do dnia zapłaty.

[MO]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 19 lipca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie z powództwa Gminy S. przeciwko G. S.A. w W. o zapłatę, na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 13 sierpnia 2020 r., XIV GC 201/20, oddalił apelację (pkt 1.) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 8100 zł tytułem kosztów postępowania z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty (pkt 2.).

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu II instancji, zaskarżając to orzeczenie w całości i wnosząc o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości w sposób szczegółowo wskazany w skardze kasacyjnej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach. Ponadto, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka wskazała, że skarga ma być oczywiście uzasadniona.

Pozwana złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz, w każdym przypadku, o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi kasacyjnej, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Sąd Najwyższy, rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (zob. postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego

jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Jako przyczynę kasacyjną mającą uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania powódka wskazuje oczywistą zasadność skargi. Źródłem tej oczywistej zasadności wniesionej przez powódkę skargi ma być, w ocenie skarżącej, rażące naruszenie przez Sąd II instancji prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 i 2 k.c.

Na tle tej przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarżący zobowiązany jest wykazać, że popełnione w procesie stosowania prawa uchybienia sądu wydającego orzeczenie miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (postanowienia SN: z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 21 maja 2019 r., I CSK 219/19).

Na gruncie przedmiotowej przesłanki chodzi o szczególne, kwalifikowane, wręcz rażące wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji (nie zaś sąd *a quo*, bowiem skarga kasacyjna nie przysługuje od orzeczeń sądu pierwszej instancji), bez wnikliwego wglębiania się w merytoryczną analizę trafności orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), o wyraźny i istotny błąd z zakresu prawa procesowego lub materialnego, który może mieć wpływ na wynik sprawy (postanowienie SN z 26 kwietnia 2012 r., II CSK 640/11).

Ponadto w orzecznictwie przyjmuje się, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje (a zatem nie musi wyłącznie rozstrzygać) *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz istotny jest skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. zamiast wielu postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia

2008 r., I UK 46/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08; z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15; z 18 maja 2023 r., I CSK 855/23).

Oczywista nietrafność wyroku ma być konsekwencją ewidentnego naruszenia prawa (postanowienia SN: z 26 kwietnia 2010 r., II CSK 36/2010; z 30 listopada 2010 r., I CSK 359/10).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika, a zatem przy zastosowaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby pogłębionej analizy, przeprowadzania dłuższych badań lub dociekań, podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie, bowiem orzeczenie sądu *ad quem* jest oczywiście nieprawidłowe (postanowienia SN: z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15; z 14 lutego 2020 r., V CSK 483/19). Innymi słowy, uchybienia powinny być dostrzegalne w sposób oczywisty dla osoby mającej wyższe wykształcenie prawnicze (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156; z 17 maja 2018 r., IV CSK 601/17; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 21 maja 2019 r., I CSK 219/19).

Skarżący obowiązany jest w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, z jakiego powodu należy uznać, że dane przepisy zostały w ewidentny sposób naruszone (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 września 2013 r., III SK 4/13; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 24 września 2020 r., I CSK 131/20). Skarżący powołujący się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej obowiązany jest także wykazać, że popełnione w procesie stosowania prawa uchybienia sądu wydającego orzeczenie miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (postanowienia SN: z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 21 maja 2019 r., I CSK 219/19). Ponadto, skarżącego obciąża obowiązek wykazania, że następstwa stwierdzonej wadliwości postępowania były tego rodzaju, iż kształtowały lub współkształtowały treść kwestionowanego orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2021 r., I CSKP 162/21).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że powódka nie przedstawiła wyводу prawnego, z którego by wynikało, wniesiona

skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na rażące naruszenie przez Sąd II instancji art. 65 § 1 i 2 k.c. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dokonywana w oparciu o art. 65 k.c. wykładnia umowy wymaga z reguły złożonego procesu intelektualnego, obejmującego odwołanie się do wielu zróżnicowanych dyrektyw wykładni, uwzględniających szereg okoliczności złożenia oświadczenia woli. Jest to więc zabieg na ogół wielopłaszczyznowy i skomplikowany. Co do zasady wykluczone jest zatem wykazanie oczywistej zasadności skargi (widocznej *prima facie*) ze względu na naruszenie art. 65 k.c. (postanowienia SN: z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1126/23; z 5 kwietnia 2023 r., I CSK 1984/22). Jedynie wykładnia umowy w sposób jaskrawy sprzeczna z wytycznymi wskazanymi z art. 65 k.c. może stanowić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 26 września 2023 r., I CSK 1138/23).

W niniejszej sprawie skarżąca nie zdołała wykazać, że wykładnia oświadczeń woli dokonana przez Sąd II instancji jest w sposób oczywisty sprzeczna z dyrektywami wykładni zawartymi w art. 65 § 1 i 2 k.c. Sąd *ad quem* w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w sposób szeroki i pogłębiony uzasadnił, dlaczego przyjął, że gwarancja ubezpieczeniowa udzielona przez pozwaną swoim zakresem nie obejmowała roszczenia o zapłatę kary umownej należnej powódce na wypadek odstąpienia od umowy zawartej z podmiotem, na zlecenie którego gwarancja została udzielona. Na podstawie lektury tego uzasadnienia, biorąc pod uwagę skomplikowanie materii, jaką jest wykładnia oświadczeń woli, brak jest podstaw do stwierdzenia „na pierwszy rzut oka”, że Sąd II instancji dopuścił się rażącego naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c. Weryfikacja sposobu rozumowania Sądu *ad quem* wymagałaby pogłębionych analiz, co już samo w sobie wyklucza uznanie, że wniesiona przez powódkę skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

[M.O.]

[a.f.]